The copy filmed here has been reproduced thanks to the generosity of:

National Library of Canada

The images appearing here are the best quality possible considering the condition and legibility of the original copy and in keeping with the filming contract specifications.

Original copies in printed paper covers are filmed beginning with the front cover and ending on the last page with a printed or illustrated impression, or the back cover when appropriate. All other original copies are filmed beginning on the first page with a printed or illustrated impression, and ending on the last page with a printed or illustrated impression.

The last recorded frame on each microfiche shall contain the symbol → (meaning "CONTINUED"), or the symbol ▽ (meaning "END"), whichever applies.

Maps, plates, charts, etc., may be filmed at different reduction ratios. Those too large to be entirely included in one exposure are filmed beginning in the upper left hand corner, left to right and top to bottom, as many frames as required. The following diagrams illustrate the method:

L'exemplaire filmé fut reproduit grâce à la générosité de:

Bibliothèque nationale du Canada

Les images suivantes ont été reproduites avec le plus grand soin, compte tenu de la condition et de la netteté de l'exemplaire filmé, et en conformité avec les conditions du contrat de filmage.

Les exemplaires originaux dont la couverture en papier est imprimée sont filmés en commençant par le premier plat et en terminant soit par la dernière page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration, soit par le second plat, selon le cas. Tous les autres exemplaires originaux sont filmés en commençant par la première page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration et en terminant par la dernière page qui comporte une telle empreinte.

Un des symboles suivants apparaîtra sur la dernière image de chaque microfiche, selon le cas: le symbole → signifie "A SUIVRE", le symbole ▽ signifie "FIN".

Les cartes, planches, tableaux, etc., peuvent être filmés à des taux de réduction différents. Lorsque le document est trop grand pour être reproduit en un seul cliché, il est filmé à partir de l'angle supérieur gauche, de gauche à droite, et de haut en bas, en prenant le nombre d'images nécessaire. Les diagrammes suivants illustrent la méthode.

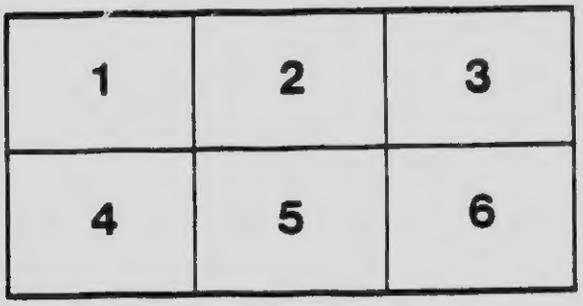

ІСТОРІЯ

О

ЗОЛОТОКРИЛІМ ЛИЦАРЮ.

НАКЛАДОМ РУСЬКОЇ КНИГАРНІ 850 MAIN ST.
WINNIPEG, MAN.

„ЩЕ НЕ ВМЕРЛА УКРАЇНА“.

Хто ще немає збірника народних і патріотичних пісень, нехай не пожалує пару центів і замовить собі

ЩЕ НЕ ВМЕРЛА УКРАІНА“

150 найкрасших патріотичних пісень на фортепян; І. часть музика, II. часть текст. Зложив Д. Січинський. В міцній опр. 3.00

1. **НОВИЙ ЗБІРНИК 65 РІЖНИХ ТАНЦІВ**, українських і других націй, як українські козачки, польки, танці російські, еврейські, болгарські, мадярські чардаші і много инших — на скрипку, мандоліну, корнет і клярнет. — Ціна 60ц

2. **ЧУДОВИЙ ЗБІРНИК 300 КАВАЛКІВ РІЖНОРОДНИХ ПІСЕНЬ І ТАНЦІВ** українських і других націй, як польки, коломийки, вальці, танці польські, еврейські, болгарські, румунські, мадярські, угорські чардаші і много инших — на скрипку, корнет, мандоліну і клярнет. — Ціна 1.60

ДО НАБУТЯ Є ТАКОЖ:

М. КРОПИВНИЦЬКИЙ.

„Де ти бродиш моя доле“

Дует для тенора і барітона з акомпліямэнтом пяна.

У великім форматі. — Ціна 40ц

Ф. КОЛЕССА.

„ВУЛИЦЯ“

на хор мішаний, мужеський і сольо.

У великім форматі. — Ціна 75ц

Наша Дума.

Українсько-Руські народні пісні для хору.

Накладом Руської Книгарні. — Ціна 1.50

Школа на скрипку

Самоучитель в українській мові. Найлекший спосіб вивчити ся самому грати на скрипці без помочи учителя. — Ціна .. 1.50

RUSKA KNYHARNIA

848-850 Main St. Winnipeg, Man.

NATIONAL LIBRARY
CANADA
BIBLIOTHÈQUE NATIONALE

ІСТОРІЯ

О

ЗОЛОТОКРИЛІМ ЛИЦАРЮ.

HUKRDUP

НАКЛАДОМ РУСЬКОЇ КНИГАРНІ 850 MAIN ST.
WINNIPEG, MAN.

PG3979
A1
I77
1918

Як пропало дівча з дорогим брилянтом і кілько стратили люди на її пошукуваню.

Давно колись б в собі один великий пан, мав богато сіл і міст, мешкав в богатому замку, мав множество слуг і коний, а гроші стояли в нього бочками в пивницях. В скарбниці знова, від дорогих камінів і всяких брилянтів аж в очах чоловікови мінило ся. А мав той пан одиноку дочку, дитину милу і чудово гарну, що рівної красою не було на світі.

І стало ся, що коли отець розмавляв з гостями, дитя вийшло саме в город, з городу пішло через поле до ліса, а де вже з ліса поділо ся, того ніхто не знав, бо пропало без сліду.

Шукали дівчинки по цілій околиці, та дарма. Тисяч слуг на конях пустили ся по всіх сторонах, тисяч приятелів на другій тисячці коний поїхали також, люди з міст і сіл вирушили піхотою: всї шукали і шукали, що раз далї і далї, але ніхто не знайшов й сліду, дівчинки нїгде не знайдено.

І довго тривало те пошукуванє, дуже довго, — лїтами. Люди постаріли ся, ба! й повмирали, але пошукуванє не скінчило ся, бо син від батька, онук від діда довідував ся о пропащій дитинї, і один другому шептав, що дів-

ча мало з собою найкоштовнійший і найдорожший брилянт який лише є, або може бути на світі; такий дорогий, що нема стілько гроший щоби його заплатити, так гарний що гасить всї краси світа, і так пожаданий, що хто раз лише вчув про нього, то забути його вже не міг. Тож одні старіли ся і вмирали, другі родили ся і доростали, але пошукуванє як було так було.

І дивна річ — люди завсїгди говорили, що пропаща дївиця є все ще тою дївчинкою і має той дорогий брилянт на грудех, хотяй від того часу онуки і правнуки повмирали, і хотяй вже не десятки а сотки лїт проминули.

Як бідний хлопчина знайшов кости під камінєм і меч з написом, і жив на пущі яйцями і медом диких пчіл.

Було про те всюди смутно, бо була кругом велика біда: нїхто не знав куди шукати, але й також нїхто не міг людям випраєвидувати щоби вже не шукали.

Тодї то стало ся, що йшов собі бідний хлопчина витоптаною дорогою, звичайно щоб шукати, як инші шукали. Спека була велика. Розпечений пісок палив босі ноги хлопчини, піт лляв ся з чола, сонце пекло в голо-

ву і разило очи, бо не було чим накрити голови. Взносячі ся порохи осїдали в горлї, від чого ще більше пити хотїло ся, а ту навкруги нїгде нема води анї дерева під котрим би мож було спочати.

Пійшов хлопчина з дороги, мооже де на боцї буде стежка не така пісковата, може там потічок який знайде, або місце заслонене від сонця. Але дарма — нї спеки, нї спраги і голоду нїяк позбути ся. Лише великий камінь лежав на поли, а при нїм порозкидані кости давних небіщиків. Напевно колись так само шукали затраченого скарбу і знайшли камінь, а при каменї смерть.

— Га! погинулисьте, вам вічний спокій, але менї вступайте з місця — гукнув хлопчина, позбирав і повідсував кости з під каміня, а вибравши широку кість від лопатки, наче лопату, зачва копати і відкидати пісок, щоби собі виколобити яму під каменем, в котрій-би м'г холоднїйше і безпечнїйше від сонця помістити ся. Копає і копає, а тут кости на костях лежуть від самого верху, мов би всї люди тут мали свій цвинтар.

— З дороги! — гукнув хлопчина, і добуваючи з землї кости, анї не спостерігає, як з того повстала велика купа, як зробила ся глу

бока яма, що вже спека в ній не докучала. Ще раз загортає землю, як нараз суха кість стукне о желїзо, а на споді показує ся лицар, мовби дуб повалений. Лежав в желїзній зброї, від стіп до голови кований, при нїм меч здоровезний з лївої, тяжкий буздиґан з правої сторони.

— Я тебе не піднесу! — думає собі хлопчина, але коли за вершок хватає, лишив ся вершок в руках, а з внутра випала труняча голова.

— Такій голові шапка непотрібна! — сказав хлопчина і, хапаючи далї за грудь небіщика, витряс з желїзної збруї струпінілі кости, що так сипали ся, як сиплять ся оріхи з діравого мішка.

Тепер видвигує старий меч, з ржи його витирає, з похви витягає, і бачить щербу за щербою, якби на сїкачи котрим рубано кости. Здовж меча спостерігає якийсь старий напис, але хлопчина читати не вміє.

Нагло вирискує в глубокій ямі жерело чистої здорової води, і пливе а пливе, аж ось тут-тут верхом переливає.

— Із спраги не загину, спека мозґу менї не висушить, а допоміг Бог тілько, допоможе заспокоїти й голод. Отже йде в сторону

свіжих яєць, а під гнїздом на землї невеличка купка меду, котрий наносили дикі пчоли. Де вода сама собі дорогу робить, викопує рієць і не спостерігає як від каміня віддаляє ся Втій-же хвилї зриває ся перед ним з гнїзда великий птах, показує ся в гнїздї кільканайцять

— Добре й те — подумав хлопчина — голод найлїпший кухар і на сирово приправляє. Живі живих кормити мусять.

Підкріплений вертає до каміня, копає глубокий гріб і в нїм з пошаною складає кости, присипує землею, а оружіє складає на могилї.

Відтак приклякнув на могилї, відмовив молитву за померші душі, а потім сїв собі край могили і дивив ся на заржевілий меч і на старе письмо, котрого перечитати не вмів.

— Ви лежите в гробі і ваше шуканє скінчило ся, але мене чекає та сама дорога, котрої не знаю, і віднайти не можу. З вас лишили ся мертві кости і той старий щербатий меч, і хотяй ви шукали ціле житє, нїхто з вас зказати менї не може, що бачив і куди-б то шукати треба. Оружіє для мене за тяжке меча піднести не можу. Га, поверну між люди, щоб мене навчили читати, щобим знав, що на нїм стоїть написане.

III.

Як хлопчина вчить ся письма і відчитує знаки і згромаджує шукаючих пди камени.

І вернув хлопчина, двигаючи старий меч за собою, потім сховав его в безпечне місце, а ходячи поміж мудрі люди, старав ся навчити ріжного письма, сидів над старими книгами о холоді і голоді, в день і в ночи, аж з малого хлопчини виріс великий сильний і уродливий мущина, вчений ріжних письм, мудрої голови і відважного серця. Тоді пішов від чужих людий на свою землю, де мав старий меч захований, видобув його і вправним оком відразу вичитав:

„Нема дороги до ньої, дівча знаходить ся під сильним замком і не здобути її силою, бо ключ страчений, а замки сильні; дорога проста, лиш всї разом.”

Читав молодець, читав, і не богато розумві, отже пішов знова між людий, щоби більше довчити ся. І коли поміж люди находив ся, начитав, навчив і напрацював ся, що знав як від голоду боронити ся і на хлїб працювати, як дороги собі умощувати де їх нема, як клямки і замки обслугувати, як до них промовити, як оружієм володїти; тоді знова до схованого

меча повернув, довго над ним сидів в задумано, читав і читав старе письмо, аж нарешті клякнув на колїна, помолив ся горячо, а потім встав і принявши меч рушив в дорогу до камїня, котрий був найбільше і будучи ще хлопчиною.

Но дорої здибав [illegible] не знати де і шукаючих, як більше і ідуть шукали.

— Куди?

— Не знаю! відповідано.

— Но що?

— Шукаю!

— Чого?

— Не знаю.

— Ходи за мною! —говорив тоді, і одні йшли з доброї волї, другі опирали ся; отже одних просив, тамтим грозив, инших намовляв або й примусив, аж забрав всїх котрих лиш здибав.

Йшли через горячі піски, нарючи собі босі ноги, терплячи голод і схнучи від спраги.

Молодець зібрав їх при великім камени, і там нагрело могили порозставляв їх, зимною водою напоїв, о погребаних кістках оповів, оружіє на могилї показав, і меч свій з руки подавав, але нїхто письма читати не вмів.

І почалъ ся оповіданє між зібраними, і

кождий, припоминаючи собі, що чув в молодости від старих, добавляв слова до слів инших, аж показало ся, що затрачене діло враз з дорогим брилянтом є десь далеко, але ніхто не знає до неї дороги, бо доси, хто пійшов, не вернув. А всї горяли великою любовю і тугою до затраченої, і всї днем і ночию лиш о ній думали.

Тодї встав молодець і сказав до них:

— Слухайте, що на тім мечи стоїть!

І перечитав їм від слова до слова письмо на мечі, а потім сказав:

— Про дорогу нема журби, лиш просто йти треба, і все потрібно з собою мати. Отже верніть ся всї, і нехай кождий попукає, де стояв дім його батьків, а там нехай ся на дорогу заосмотрить у все що потрібне. Відтак вирушимо разом.

Як повернувши ся всї до виправи довго приготовляли ся, потім вирушили і назад вертали ся, аж нарештї в пустинї осїли.

І вернули всї домів своїх батьків; там застали пустки, що не було чим вижити, а тим менше на дорогу заосмотрити ся. Але добра рада і лїпший ще примір молодця, стали ся заохотою для всїх. Почав тодї кождий ходити

коло свого: той побудував хату, тамтой поле у правляв, сіяв і косив, инший направляв одіж і шив чоботи, а ще один вози до дороги ладив. Але до того був рік за короткий, другий рік та кож ще ене вистарчав, аж пятого року яко тако вибрали ся і рушили в дорогу, заосмотрені на довший час.

З молодця був вже дорослий мущина, і рядив всїми.

Рушили в дорогу разом, і йшли днем і ночию. Але що приходило ся їм переходити через великі піски, отже подорож не йшла скоро, що мали — з'їли, а коли перейшли піскову дорогу, надибали багна, болота, котрих уже не було можна перебродити. Тодї всї опустили руки, лише молодий провідник закликав:

— Вертаймо чимскорше, бо зле вибрались ся. На старім мечі стоїть: „Нема дороги до неї" — а тепер розумію. Треба нам навчити ся робити дороги, і мати до того всякі приряди. Вертайте отже безпроволочно.

І вернув кождий на своє місце, а там знова через пять лїт приготовляли ся на ново, приготовляючи запаси живности і т. д. По пяти лїтах рушили в дорогу на ново, прочинуючи собі через піски вигідну дорогу. З неза-

ликим трудом добивши ся до тих багнів, і болотів, і через них почали собі робити вигідну дорогу, щоби йти далї і мати з дому поміч о кождій порі.

Тяжка то була праця, але йшла скоро; аж нараз знова нова показала ся перешкода. За багнами надибали високі, десь аж в хмари сягаючі гори, стрімкі, гладкі, під котрі лиш птах може підлетїти. Царемнїська отже праця! А тут з гори, де сонце заходить, сїяє золотий замок, і всї прочувають, що в тому замку є пропавше дївча, що там укриває ся той дорогий брилянт. Похилили сумно голови, опустили руки, а котрий пробував лїзти на скалу злїтав на долину і забивав ся на місци.

Провідник тодї закликав знова:

— Чимскорше вертаймо, бо зле вибралисьмо ся. На старім мечі стоїть: „Дївча знаходить ся під сильним замком.” Отже тепер бачимо всї, що она там в горі в золотім замку, а ми ще несносібні до зроблення собі в камінї дороги. Треба й того навчити ся, а тодї пруснили на ново.

І вернули до своїх домів, а там одні ходячи коло рілї і звичайного занятя, працювали на хлїб і на щоденні потреби, инші навиробляли собі начиня до розбиваня камінїв, до

розбиваня скал. Днем і ночию вправляли ся в таку працю, по пяти лїтах доперва, були готові до дороги. Знова тодї вирушили, а проводив ними той самий провідник, котрий тавож навчив ся мірити гори, видумувати способи і улекшувати працю.

Пройшли скоро вигідну дорогу, піски і золото, стали при скалистих і гладких горах, сейчас розпочали тяжку працю.

Вже мали дорогу готову, вже думали бути близько золотого замку, котрий сїяв з гори при сходячім і заходячім сонцї, але показало ся з вершка гори, що золотий замок о 100 миль дороги від них віддалений, а вкола нього безлюдна пустиня. З дому задалеко довозити, під гору майже неможливо підвезти, а довкола на 100 миль нїчо не росте.

— Туту вертати не можна, — заклигав провідник — тут пустиня голодом сїє, як на старім мечі стоїть, отже нема ради, треба з пустинї зробити врожайне поле, щоб було з чого жити, і чим живити ся в дальшій дорозї.

Як через пущу до золотого замку переправляли ся, обігнались від покуси, що старий дід оповідав, також о співаючих огородах і другій покусї голодних.

І знова літа уплили на тій виправі, і що дня сяв від сонця золотий замок, начеб на долонї, здавало ся що ось тут перед ними. У всїх серцях повстала непереперта жадоба дотертя до замку і побаченя дївчати враз з дорогим брилянтом, але дорога начеб продовжувала ся, отже кінця дійти не могли.

Нарештї, йдучи днем і ночию, прийшли єдного ранку в дуже гарне і розкішне місце. На високій горі блистів перед ними золотий замок, а ту-ж перед ними розкішний гай, зелені сїножати, крізь котрі перепливала річка, а край берегів тої річки росли цвітучі дерева. Тисячі птанків пречудно співали, упоюючий запах розходив ся навкруги, при дорозї як кристал гарне озеро, на нїм біленькі лебедї і множество водяної пташини, ізза корчів на золотих човнах пливали пречудної вроди дївицї, співаючі чарівні пісоньки і приграваючі на золотих гуслах пориваючі мельодії.

Провідник став, зачарований тим видом, чув отже, що та гарна околиця, той чар наколо, той спів і музика, та краса співачок

хапають за серце і завертають голову. Споглянув поза себе на своїх і пізнав відразу, що всі подібно ,або й ще більше в зачаровано і готові покинути все, а побічи за голосом тонів, щоб якнайблизше стати при гарних співачках.

Споглянув на старий меч і перечитав на нім: „І не здобути її силою." [illegible] пути всім і завернути ся наглю, а скоро відійшли далеко, що вже співачок не могли доглянути, анї співу дочути, позказав насипати піску в мішки і кождому повним мішок вложити на плечі аж через голову, сильно прив'язати, міркуючи, що треба буде засипати озеро, щоби зробити собі греблю. Сам на себе мішок взявши теж, казав рушити острим кроком і спішити ся як найскорше. Як лиш прибули близько тих співачок ті ще гарнійше співати почали, а навіть з човнів висунувши ся на поверхню води почали танцї, виспівуючи чарівним голосом ваблячи своїми гнучкими постатями і запрошуючи до себе; провідник казав бічи скоро, а тоді спав ся пісок з мішків перед очима двигаючих, що обложені тягарем, котрого скинути не могли, мало чули, а ще меньше бачили. Умучені і зрошені потом перейшли місце повне покуси і станули над

бистрою рікою ,в котру тягар з мінків висипали.

Над берегом води сидів дід сивий як голуб. Той побачивши їх, встав з каміня і сказав:

— Перейшлисьте щасливо піски забиваючі очі, бо на своїй смертю, високі і стрімкі скали, пустині зачиваючі голодом а навіть покусу, красотою до себе приваблюючу.

Наколиб ви були пішли за голосом співачок, оглюпсьте всї потонули в воді. Слава Богу, але страшнїйші і небезпечнїйші чекають вас ще. Той пройдить, хто витриває до кінця; хто не витриває, утоне навіть у самого берега.

Не богато на те звертано уваги, але проводник брав кожде слово на розвагу і в памяти їх собі ховав. По короткім виночинку казав вирушити далї. І перебули дорогу дуже тяжку, бо що хвиля йшли то в гору, то з гори, а ноги совгали ся по слизькій дорозї. Уморені, зголодніли так, що каміня готові гризти, а однак не мали чим поживити ся, бо живність за ними далеко остала ся в задї.

В тім побачили по обох сторонах дороги чудові огороди, в них дерева повні найгарнїйших овочів і опадаючих їм аж під ноги. В

огородах знаходили ся столи заставлені найгнобрнійшими потравами.

— І не веди нас во іскушеніе! — закликав провідник. Радше вертаймо до хліба нашого повседневного, — сказав далї, а не зважаючи казав нимкорне вертати всїм. Залишивши кількох сот кроків цофнули ся, надибали ґласні вазі з ґнилостию, отже покріпивши ся пішли далї. Зникли ті чарівні огороди, на великім камінї сидів знову той самий дїд сивий як голуб, і сказав:

— Слава вам, що потрафилисьте покусї лишити ся і уникнулисьте трутини. Але тяжка ще чекає вас проба.

І пішли вони далї, аж тут упала нагло густа мракавина і стало ся темно що один другого не бачив, хоть йшли купою туж при собі.

Навколо них знов відозвали ся голоси, рачей вите диких звірят, зближаючих ся що раз близше, то знов брязкіт оружа і перерахаючі воєнні зойки, а темнїлось з кождою хвилею. Здавало ся, що сильний вихор виверчає деревом в лїсї і валить на їхні голови, то знова що дрожить земля і під ногами розступає ся. Всї страхи згромадили ся тут здавалось, а йдучи в такій темнотї, не бачучи, і

ступають і не знають що може бути перед ними.

Провідник казав взяти ся за руки, і сильним голосом заспівав набожну пісню, а так йдучи рука в руку і співаючи з цілої груди, набрали відваги і заглушили своїм голосом всї страхи. Мраковина теж сей час розвіялась, показало ся сонце і побачили ту-ж перед собою замок.

Замок був золотий від фундаменту аж до кінця даху, а стояв на високій, никлом блискучій скалї стрімкій, начеб мури костельної вежі. На замку сиділа пречудної уроди дївиця, сумна і заплакана, що серце тріскало дивитись на неї, і якийсь невитолкований чар, котрий з погляду її плинув, потягав кождого до неї. На грудех дївиці блестїв великий брилянт, начеб сонце, навколо неї сиділи пугачі та сови, і острячи свої великі голови, а той знов мозоґ її видзьобував; другий до грудий щоби додзьобати ся серця; третий до уст, щоби її видзьобати язик. Кождому з дивлячих здавалось, що те що терпить дївиця, то йому самому діє ся. Така сильна любов горіла до нещасливої.

не зважаючи, з затисненими пястуками заду мували ся кинути на замок.

— Незрячі! — гукнув провідник, — чи не видите що довкола діє ся?

А тоді, піднісши голови, добачили що замок оточений потрійним муром. Перший був камінний, другий желїзний, третий начеб з пиляного каміня. Поміж мурами широко розливала ся вода, наче-б намогутнійша ріка і перехід через неї був неможливим. В мурах тих, одна лиш була брама сильно обварована і замкнена; нїде иного входу. На мурах знова сидїли сильні сторожі. На камінним мурі сидїв змий при змиї, порскаючи огнем і смородливим димом; на желїзнім мурі сидїли потвори та бридкі постатї з довгими шиями аж до хмар і хватати там все що лиш там показалоб ся, нарештї на третім мурі були великанські птахи з желїзними дзюбами і пазурами, а злїтаючи з гори кидали ся нарами або й чвірками на кождого зближаючого ся і хватаючи уносили у воздух, щоб розшарпати в лєтї і серед найбільшої муки шпурнути з гори кровю текучі кавалки тїла. Таке сильне обварованє хтож перебуде, хто побідить і до замку добє ся? Тягне серце на вид тої сумної дївиці, кипить кров і затискають

ся пястуки на муку котру терпить, але-ж як там добити ся, як покопати ті всї трудности?

Не зневірив ся провідник, але казав цофнути ся всїм, копати рів і зробити з землї високий вал. Там своїх умістив очима від замку і заказав під великою карою обертати ся очима до замку. Сам знова слїдив що навколо дїяло ся і придумував над способом, як би дїла довершити.

Як змиї огнем одурили, до камінного муру дотерли і брами виломили, лебедїв накормили, на водї даремне будували, вода розступила ся, велитнї з лебедїв виросли і мури позникали.

Одної ночи проводир побудив всїх і казав на против брами розпалити широкий огонь, а за огнем уставив своїх в такім порядку, наче-б штурмом на брами вдарити хотїли. Як лиш піднесли воєнний вереск і до огню збліжали ся, всї змиї в ту сторону почали плювати забиваючим огнем і бухати смородливим димом. Провідник тимчасом в иншу сторону відійшов і перепровадив своїх без жадної шкоди аж під камінний мур, так, що плечима кождий приляг до нього. Доглянув був і змірковав, що змиї мали одностайні карки і лиш

на віддали шкодили, бо не могучи карку нагнути, близько самого муру, не могли никодити нікому.

— Гей! на вас тепер черга, хитрі майстри! — гукнув провідник. — На старім мечі читаю:

— „Сильні замки, ключ страчений". Покажіть свою штуку і доробіть ключ, розкуйте замки.

В мить кинули ся до брами ремісники: кождий оглядає, пробує, думає, голову собі сушить, але замки сильні: ні замку отворити, ні добути брами. Які лиш ключі на світі, один по другім добирано, пилювано, але ані один не придав ся Тоді згодили ся на те щоб розпалити великий огонь, розпалити браму, а потім в розпаленій брамі діру вирубати. Як порадили ся, — так зробили, а коли желізна брама розпекла ся, з великим гуком сама отворила ся. Заревіли змиї, почали самі на себе плювати огнем, а відтак змиї, камінний мур і кована брама зникли без сліду.

За ними дав ся чути голос діда:

Хто витриває,
Щаслив буде...

Але тепер перед ними широка вода, ніде моста, ніде броду; за водою желізний мур

за ним потвори з довгими шиями. На воді стадо лебедів по тій стороні. Бідні птахи! голодні, нужденні, даремно тут шукали їди; — тут беріг камінний, чиста вода, ні риби, ні хробачка в воді, ні стебельця трави. По другій стороні поживи досить, але там хватають ті потвори і перекидають через желїзний мур в сторону замку, а тоді дикі птахи в воздусї в кавалки розшарпують.

Змилосердив ся провідник над бідними птахами і що було можливо зерна їм на беріг посипав.

Але як тут перекрасти ся через воду?

— Будувати міст! — казали одні.

— Будувати лодки! — казали другі.

— Сипати греблї! — радили треті.

Провідник зібрав ремісників, і казав в трох місцях трояку почати роботу. Тут теслї забирали ся до збудованя моста, там инші лодки збивали, а там знова сипали греблю. Все даремно, бо всьо тонуло в воді так, що зникли найбільші бальки, зникли лодки, нагезена земля тонула без слїду.

— Плинїм за нею! гукнув провідник і кинув ся в воду. Вмить пішли за ним всї, вода розступила ся і сухою ногою перейти було можна. Стадо лебедів стрінуло крилами і

Великий гнів огорнув всїх, що на нїчо скидаючи з себе вид птаха, виросло в очах здивованих на сильних великанів, від стіп до голови в желїзо кованих. За ними озвав ся голос дїда і сказав:

— Відважним побіда.

А тодї сї велитнї кинули ся на потвори і хватаючи за довгі шиї з сильних долонях ду сили. Провідник одначе цофнули ся велїв, бо бачив не рівну борбу малого числа велитнїв з незвичайним множеством потворів. Велїв радив зжолоблені колоди дерева наповнити смолою і запаленою сїркою і те кидати потворам на хватане і коли їх так з одної сторони одурювано, він рушив иншим боком зі своїми під браму желїзного муру і перейшов сухою ногою де розлунила ся вода.

Потвори гинули від хватаного в пащеку палива. Решту докінчили велитнї, а коли провідник зі своїми станув у брамі, вже на желїзнім мурі було пусте, — вже зникли потвори.

Рукою велитнїв підняті, стали мущини відважні на верху желїзного муру, той за кождим їх стукненєм малїв і малїв, в землю вла зив, аж остаточно зрівнав ся з землею цїлковито.

За ними відозвав ся голос діда:

— Милосерний навіть для птаха, знаходить і в нім великого приятеля.

VIII.

О кіпячій ріці, мідяних рибах, деревах з кінних лицарів перемінених і як зник третий шклянний мур.

Перед ними була тепер кіпяча вода, в ній риби дивачного вигляду з мідяною лускою. З їх пащів, мовби з пащі крокодилїв, сторчали острі клп, над берегом стояли величезні дерева, начеб з заржевілого желїза і скрипіли пронибаючо, що власного слова зрозуміти не було можна. На послїднім шклянним мурі сидїли густо при собі великі пугачі.

— Тут горою не можна, треба буде долиною! — закликав провідник. Сей час казав копати глубоко під водою яму, щоб підземною дорогою дійти до замку. За першим порушенєм землї схилили ся дерева в напрямі води, а як лиш її дїткнулись, вода віпяча зникла, зник останній мур, пугачі на замку осїли, а над берегом показав ся на місце дерев ряд кінних лицарів, із риб о мідяній лусцї, ви

ходили піхотні лицарі і ставали до ряду під розказ провідника, котрий готов був хотьби й внутра землї доконувати ся, щоб лиш повзятого заміру не залишити.

IX.

Як йдучи на замок з пугачами бороли ся, земля розступила ся, огнї з пропасти бухали, вода їх залляти грозила, а чудесна поміч їх виратувала.

Тепер став перед ними самий лиш замок, вже кождий бачив навіть слези в очах умученої дївиці і чув її глухий стогін.

— Гей рука в руку! — гукнув провідник. — меч до руки, душу здати на Бога і да лї за мною в боже імя! А справивши ряди як слїд, сам на переді рушив на замок, а люди повні запалу йшли за ним.

Нагло стрінотїли влитенські птахи і злїтаючи з замку мов градова хмара затьмили сонце; як шум збуреного моря, так птахи зчинили шум у воздусї; кинули ся на перший ряд, в котрім йшли ті в желїзо ковані велитнї, але тим шпони нїчо не шкодили і дзюби їх не ранили, що велитнї не дармували, тож

одних руками подусили, а рента зникла у воздусї.

Они йдуть наперед, як нагло перед ними розступає ся земля і з пропасти бухає огнем. Але-ж висувають ся на перед ті кінні лицарі і прибирають давний вид дерев і кладуть ся помостом, по котрих переходять всї. Нараз! Згасли огнї і зірвали ся пропасти.

Провідник наперед веде, але по другій сторонї замку чути шум води, котра ось тут під ноги лїсесь, начеб хвилї розгуканого моря.

Згуба їх неминуча, бо втечи нїхто не вспіє, а вода від разу високим муром на них валить ся. Але в сїй хвилї змінюють свій вид кінні лицарі а йдучи бачуть перед собою таму з густих дерев і взносячу ся землю, вода затримуєсь, цофає і никне, що по суші могли йти далї.

— Досп чудова якась прислугувала нам поміч, — закликав провідник, — решту нехай наша власна довершить сила і голова! За мною, хто бажає освободити нещасливу і видертий брилянт.

Як на замов рушили, страхів побідили, до золотих стїн дотерли, драбину закинули, браму отворили, потім зі страху попадали, золотокрилий лицар взніс ся на вежу, там білий птах перед ним летів, пугачів побити поміг. а потім зніс єго з дївицею на землю і що стало ся потім.

Рушили сміло до замку, не зважаючи на всякого рода страхи, котрі йшли на них. Випало наперед стадо биків сиплячих огнем і мірячих на них рогами — відперли мечем. Випали страшні якісь потвори, наче найобридли війні з страховищ некольних, — сї уступили перед неустрашеними. Спинав ся огонь, летїли кулї, они себе не щадили і з кроку не уступили, але з окликом: „В імя Бога!“ дотерли до самих стїн золотого замку аж руками об нього оперлись. Але замок замкнений на сїм замків, ключа нема, один тілько вхід.

— Закинути драбини! цїль наших бажань на вежі! там наша люба, там її висвободити треба.

Так розказав провідник, а тодї ремісники наробили драбин, закинули на дах і стукаючи за провідником з щебля на щебель, дотирали до вежі.

В тім відозвав ся голос діда старця:
Хто при своїм сильно стоїть,
Трудів страхів ся не боїть:
Хто розважно річ провадить,
В кождім разї добре радить;
Той на вершку там осяде,
Чого прагне, то здобуде.

Слова ті додавали всїм відваги, що не зважали на нїщо, але поступаючи один за другим пняли ся що раз висше і висше.

Тимчасом ремісники доробляли ключі до замку і доказали того, що отворили золоту браму.

Заскрипіли завіси, розступили ся подвої і цїлий [illegible] почав, дрожачи аж в підвалинах, [illegible] на трісовиній. Здавало ся, що стїни звалять ся, що зарвуть ся склепіня, западуть ся дахи і всїх присипляють. Сї котрі увійшли отвертою брамою, почали тїкати, другі знова котрі пняли ся по драбинї, перелякались і утїкаючи на відворот, трусали одні других.

Він лиш сам один, він відважний проводник, на нїщо не зважаючи, йшов далї, а йшов начеб в воздусї. Валили ся мури, дах западав ся, драбина упала, а він йшов далї одно ма-

ючи лиш на думці, — дівицю, котру йшов освободити.

І ось вмить виросли му золоті крила, на ще божому післанцеви! Сї крила уносили його висше і висше, блистячи в сонячних проміних, а з западаючого ся замку взнїс ся на-ньо білий птах, стрілав з ніг і крил пута і вистрілив скорим летом на провідника і товари на взносячому ся в гору лицареви, — нім до летів до вершка вежі.

Тут три сови кинуло ся на золото-крило го лицаря і почала ся страшна борба, яку стоїть хиба кулагі духи. Він витягнув сталїв меч, сам дин високо понад своїми до вершив послїдної побіди і убив сї страшні птахи і перетяв їх тіло на дївиці.

Сильним раменем хватив освободжену, а білий птах взяв їх на себе і легко на земли посадив. Звалилась величезна вежа з замку: на місци де стояв замок не лишило ся й слїду.

І встали з румовищ ті, котрі були впали з страху, і стала ся велика радість між всїма. Великани і кінні лицарі поклали ся на землю щоб увідночити стом смерти. Були то ті, котрі шукали в давнїйші часи дївчини, але не витревали д окінця.

Освободжена дівиця цвила першою молодостию і вернула з лицарем до батьківської землї, а за нею щастє і благословенство, котрерозляло ся по цїлім світї.

З'упинилось шуканє і туга за пропавшою, котра при боцї золотокрилого лицаря — провідника стала ся в батьківськім краю всїх панею.

КОНЕЦЬ.

Біблія

ІСТОРІЯ БІБЛІЙНА СТАРОГО І НОВОГО ЗАВІТА

апробована Ів. п. Епископом Кир Сотером.
— Вийшла з друку і можна її у нас набути. —
256 сторін, з 52 образками і картою Палестини.
В твердій оправі коштує лише 60 цт.

ІСТОРІЯ БІБЛІЙНА

Старого і нового завіта на 140 сторін, богато образків. — 40ц.
Книжка ся повинна находити ся у кождій хаті. Як Історія Руси-України є історією нашої земської вітчини, так Біблія є історією нашої небесної, вічної вітчини.

АПОСТОЛИ і ЕВАНГЕЛІЯ

На неділї, празники і дні сьвятих цілого року, після уставу св. Греко-Католицької церкви (правдивий передрук краєвого видання) потверджено львівським митрополитом. — Ціна..... 50ц.

КАТИХИЗМ.

христіянсько - католицької релігії.
ОДОБРЕНИЙ ЦІЛИМ ПРЕОСЬВ. ЕПИСКОПАТОМ.
Сторін 96 і коштує всего 25 цт.

Катехизм — се дороговказ, що вказує нам дорогу до цїли, до якої ми призначені. — Катехизм потрібний кождому без огляду на вік і стан, а вже нїяка руська дитина не може вчити ся добре в школї релігії без Біблії і Катихизму.

Памятка Вінчаня.

На прехорошім грубім папери, виконана в 6-ох красках. — (До оправи в рамці). Кождий повинен се мати у своїй хаті. — 50ц
Перший Христіянський Стінний Біблійний Календар на 1918 р.
З гарними біблійними образками, нумерами і на кождий день що вищого гарного з Письма Святого до читаня написано. —
Ціна лише 25ц

Ruska Knyharnia 848-854 Main St. Winnipeg, Man.

NLC BNC
3 3286 03378370 1

Найновійший і найпрактичнійший

Русько-Англійський ЛИСТІВНИК

або підручник до писаня листів в обох язиках — руськім і англійськім — в справах промислових, торговельних і т. ин.

Із залученем взірців ріжних урядових письм, приписів почтових правил етикети (товариських приписів) щоденного житя, контрактів, оголошень, векслів (нотів), правних приписів, що до видаваня векслів (нотів), приповідок і діялектів (наріча) руських, англійських і т .п.

Отсей підручник є призначений особливо для ужитку в Канаді і Спол. Державах Півн. Америки застосований до потреб і условин їх житя. Того рода листівник є конечно потрібний для Українців в переписці (в писаню листів до Англійців і на відворот). Уложив М. Б. Ясенівський. Сторін 288. Ціна одного примірника .....75 ц.

В оправі коштує $1.00

Пишіть по катальоґ книжок і музичних інструментів на адресу:

Ruska Knyharnia

848-850 Main St. Winnipeg, Can.